

EU-Orientering

*LO-Kontoret i Bruxelles
nr.2 – 7. marts 2003*

Regeringen angriber EU-Kommissionens job-oplæg

Et alt for bredt oplæg til ny jobpolitik, mener beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen, og socialminister Henriette Kjær afviser den metode, Kommissionen bruger, når den påviser sociale problemer

Den rette vej, men ikke præcist nok. For mange bi- og blindveje, der gør det svært at nå målene.

Sådan kan den kritik gøres op, som beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen kom med, da beskæftigelsesministrene i EU torsdag diskuterede EU-Kommissionens oplæg til nye retningslinjer for beskæftigelsespolitikken. - Kommissionen er ikke tilstrækkeligt fokuseret på strategien. Der er stadig for mange områder, hvor Kommissionen vil sætte ind. 11 områder er for mange, sagde Claus Hjort Frederiksen under debatten. Kommissionen spillede ud med de første retningslinjer i 1997. Siden er den hvert år kommet med omkring 20 retningslinjer inden for fire områder. I 1997 blev det aftalt, at jobpolitikken skulle tages op fem år senere.

Det danske EU-formandskab arbejdede med revisionen i efteråret og lagde her vægt på at få forenklet politikken og netop gøre den mere målrettet. Det græske formandskab, der tog over fra nytår, fortsatte arbejdet sammen med Kommissionen. Det nye udspil skal op på EU-topmødet om to uger.

Der er klare danske fodaftryk. Der er sket en forenkling. Der er nu kun tre overord-

nede målsætninger nemlig fuld beskæftigelse, kvalitet og produktivitet i arbejdet og øget social samhørighed i et rummeligt arbejdsmarked.

Sort arbejde i fokus

Kommissionen sætter nu fokus på blot 11 områder, der følger op på de tre overordnede mål. Det er områder som en aktiv og forebyggende indsats over for ledige og udstødte, at det kan betale sig at arbejde, at fremme en aktiv aldring og kamp mod sort arbejde.

Under debatten var der bred støtte til politikken. Minister efter minister pegede på problemer med sort arbejde. Den italienske arbejdsminister Roberto Maroni påpegede, at det kommende italienske EU-formandskab sætter sort arbejde op som et af hovedtemaerne til efteråret. EU-kommissær Anna Diamantopoulou sagde, at Kommissionen tøvede med at gøre det sorte arbejde til et prioriteret område. Men sort arbejde ødelægger forsøgene på at nå målene for beskæftigelsespolitikken. Sort arbejde er et problem både i de nuværende og de kommende EU-lande, og det bliver et stort problem, når de nye lande kommer med. Derfor satte Kommissionen det sorte arbejde på listen.

Men sort arbejde er netop et af de områder, som Claus Hjort Frederiksen ikke mener, EU-landene løser gennem de fælles retningslinjer for jobpolitikken.

- Vi bør koncentrere os om de klare mål som at få beskæftigelsen op på 70 procent. Gøre det maksimale for at nå de nuværende, klare målsætninger, siger Claus Hjort Frederiksen til EU-Orientering.

Afviser tal for fattigdom

De klare mål har EU vedtaget på topmøder i Lissabon for tre år siden, i Stockholm for to år siden og i Barcelona for et år siden. Ud over at øge beskæftigelsen til 70 procent er der også sat tal på, hvor meget kvindebeskæftigelsen skal op på, hvor meget edb skal udbredes i skolerne og også, at fattigdommen skal halveres inden år 2010.

Anna Diamantopoulou finder, at fattigdom er et stort problem. Kommissionen er

kommet med beregninger, der viser, at især ældre har det dårligt. Det gælder også i Danmark.

Men det afviste socialminister Henriette Kjær på rådsmødet torsdag. Hun mente til gengæld, at det var Kommissionens beregningsmetode, der var problemet.

- Rapporten giver simpelt hen et forkert billede. Der er en række gratisydelse, som ikke er talt med. Ældre får hjemmehjælp, hjælp til at købe ind og det er ikke med. Derfor må vi tænke os meget grundigt om, hvorvidt vi skal arbejde anderledes med det her problem, sagde Henriette Kjær.

Rapporten om ændring af beskæftigelsespolitikken ventes at få tilslutning på topmødet om to uger. Kommissionen spiller derefter ud med nye retningslinjer i april. De skal så til debat igen og kommer så op igen på topmødet i juni.

Stillingskrig om vikararbejde

EU-landenes arbejds- og beskæftigelsesministre aflyste åben debat om forslag til regler for vikararbejde – uenigheder skulle ikke frem i åbent lys

Det græske EU-formandskab opgav torsdag at lægge pres på EU-landenes beskæftigelses- og arbejdsministre. Formandskabet lagde op til en debat i fuld åbenhed for at stille ministrenes uenighed til fuld skue og dermed lægge pres på dem. Men formandskabet aflyste debatten efter ministrenes frokost, der blev en time længere end aftalt.

- Vi har diskuteret vikararbejde under frokosten. Vort mål er nået. Vi kender nu alle holdningerne, og der er en politisk vilje til at nå et forlig inden sommer, sagde den græske rådsformand Dimitros

Reppas efter frokosten.

Forslaget til et direktiv skal sikre, at vikararbejdere stilles lige med fastansatte, så virkararbejde ikke bruges til at trykke løn og arbejdsforhold. Tre punkter skiller imidlertid fortsat landene.

De er uenige om en karenperiode, så reglerne først gælder, når vikaren arbejder længere tid i et firma. Striden gælder også, om vikararbejde kan bruges til f.eks. at sluse ledige ind på arbejdsmarked. Og endelig om lande kan forbyde vikararbejde eller sætte klare regler mod den type arbejde.

Forslaget taler i dag om en karensperiode på seks uger. Storbritannien ønsker en grænse på 12 måneder. Frankrig og Belgien er i den anden grøft med et krav på om nul dage.

Tyskland ønsker at bruge vikararbejde som et led i arbejdsmarkedspolitikken, så de ledige kan sluses ind ad den vej også som led i uddannelser.

Danmark har fra starten hørt til dem, der ikke mente, problemer med vikararbejde skulle løses med EU-regler. Kun få vikarer arbejder på tværs af grænser, og derfor er det op til de enkelte lande selv at fastsætte regler.

Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen siger imidlertid, at regeringen ikke har noget imod regler, bare de ikke rører den danske frihed til at indgå aftaler på arbejdsmarkedet

- Vi er ikke imod. Det skal bare være sådan, at aftalerne respekteres, og at det er overenskomster med vikarbureauet, der gælder, siger Claus Hjort Frederiksen.

Forslaget til regler for vikararbejde skal også gennem Europa-Parlamentet. Parlamentets ordfører, Ieke van den Burg, var til rådets møde for at overvære den åbne debat, der blev aflyst.

Hun var stadig ikke optimist. Hun ønsker strammere regler, end rådet lægger op til, og ser helst ingen karensperiode, selv om parlamentet er indstillet på et rimeligt kompromis.

Også i det danske byggekartel er man imod en karensperiode. I byggebranchen griber vikararbejde om sig. Det bruges især i forbindelse med sygdom og under særlige spidsbelastninger.

Derfor får et direktiv med en karensperiode på seks uger ingen betydning, hedder det. Samtidig peger kartellet på problemer, når østlandene er fuldt med i EU. Tager firmaer i Østeuropa opgaver i landene i vest og medtager vikarer på lave overenskomster med vikarbureauet, så bliver konkurrencen ulige.

Parter får sociale topmøder

Arbejdsmarkedets parter får årlige sociale topmøder, hvor parterne mødes med beskæftigelsesministre, Kommissionen og regeringschefer fra de tre lande, der udgør den såkaldte trojka i EU.

På rådsmødet torsdag blev arbejds- og beskæftigelsesministrene endeligt enige om at rydde de sidste formelle, juridiske problemer ad vejen, og Italien opgav sin modstand mod de sociale møder.

Det første formelle sociale topmøde holdes dagen inden Det europæiske Råd mø-

des om to uger. Parterne får dermed mulighed for at komme med deres input til topmødet.

Under debatten om beskæftigelse torsdag sagde en række ministre, at de forventede sig noget af parterne, der har indgået en aftale om, hvad de ser som de store opgaver de kommende tre år og peger på, hvor de eventuelt selv kan gå i gang med at forhandle aftaler.

EU-kommissær Anna Diamantopoulou sagde efter rådsmødet, at det var vigtigt, at de to sider nu formelt var

sider nu formelt var bragt sammen. Uden støtte fra lønmodtagerne og erhvervslivet var det svært at nå de mål, EU satte sig om både at skabe job, social samhørighed og gøre Europa til den mest konkurrencedygtige region i verden og førende inden for den ny teknologi. Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen finder det også væsentligt, at der nu er et forum.

- Det er vigtigt at få arbejdsmarkedets parter inddraget i processerne, siger Claus Hjort Frederiksen.

På rådsmødet fik Kommissionen frie hænder til at gå videre med en ide om en ekspertgruppe, der skal se på problemer

på arbejdsmarkedet. Ideen kommer fra et fælles udspil fra Tony Blair i Storbritannien, Tysklands kansler Gerhard Schröder og Frankrigs præsident Chirac. Det europæiske Råd tager forslaget op om 14 dage. Kommissær Anna Diamantopoulou siger, hun er klar med en deltagerliste meget hurtigt.

På rådsmødet var ministrene imidlertid uenige om, hvem der skal med i gruppen. Nogle ministre vil have en lille gruppe med de bedste arbejdsmarkedseksperter i Europa. Andre en bredere gruppe, som også tæller arbejdsmarkedets parter.

Klar advarsel mod britisk model

Luxembourgs beskæftigelsesminister Francois Biltgen advarede i et usædvanligt skarpt indlæg sine kolleger i EU mod at slå ind på en vej for nye job, hvor regler på arbejdsmarkedet droppes. Med klart hint til den britisk-amerikanske model sagde Francois Biltgen, at love ikke skulle afskaffes.

- Vi skal ikke kopiere en anden model, der også har sine problemer. Vi skal bevare vor egen europæiske måde at løse problemer på, sagde ministeren.

Blair og Aznar for EU-præsident

Både den britiske og spanske premierminister støtter Frankrig og Tyskland i, at EU får en fast formand for Det europæiske Råd

Storbritanniens Tony Blair og den spanske premierminister José Maria Aznar er ikke kun enige i den fulde støtte til USA's politik over for Irak. De er også enige om hovedlinjerne i Europa-politikken. Begge landes premierministre støtter, at EU får en fast formand for Det europæiske Råd, og dermed lægger de sig op af Frankrig og Tyskland, der allerede stillede det forslag i midten af januar.

Blair-Aznar-udspillet kom i sidste uge. De to regeringsledere lagde i et fælles papir

om Europas Fremtid op til, at EU får en fuldtids formand for Det europæiske Råd, der er stats- og regeringsledernes forum for EU-topmøderne.

I dag skifter formandskaberne for EU hvert halve år. Men Blair og Aznar vil have formanden valgt for en længere periode. Formanden skal forberede topmøderne, stå for dem og bagefter følge op på det, stats- og regeringslederne beslutter. Information til Europa-Parlamentet er en anden opgave for formanden, der også

skal ud i verden og sælge budskaberne fra EU.

Kamp om udenrigspolitikken

Det spansk-britiske oplæg gør dog ikke formanden til EU's udenrigsminister. Der skal fortsat være en generalsekretær eller høj repræsentant for Rådet, der leder udenrigsministrenes møder i EU og også deltager i EU-kommissionens møder om udenrigspolitiske emner. Ikke kun formanden for Det europæiske Råd får en længere tid i magtens centrum. Også selve formandskaberne bliver udvidet, så de rækker over to år. Og de består ikke længere blot af et land. I et EU med 25-30 lande hedder det kollektive formandskaber med fire lande. Der bliver dog flyvende udskiftninger, så de fire lande hver er med i to halvårige formandsperioder.

Kommissionen bevarer sin formand, som Det europæiske Råd vælger og Europa-Parlamentet godkender

Netop den post har hidtil splittet debatten om Europas fremtid. Kommissionen finder, det bliver noget rod med både en formand for Kommissionen og for Det europæiske Råd.

Men også det fransk-tyske udspil talte to formænd, men Europa-Parlamentet valgte

formanden for Kommissionen.
Europæisk kongres

De nationale parlamenter er aktive i debatten om Europas fremtid. Parlamenterne har et særligt udvalg, der samarbejder, og det har båret frugt. De danske folketingsmedlemmer kan glæde sig over, at den særlige danske ordning med et Europaudvalg bliver vel modtaget i EU. Ordningen siger, at en minister får et mandat i udvalget til den politik, ministeren fører frem på rådsmøderne i EU. Det britisk-spanske forslag søger at få de nationale parlamenter inddraget i EU-politikken og fremhæver, at de nationale politikere skal have bedre kontrol med, hvad deres ministre går med til på EU-møderne.

Desuden lægger forslaget op til, at nationale parlamentarikere og Europa-parlamentarikere mødes hvert år på en særlig Europæisk Kongres, hvor de både diskuterer Kommissionens arbejdsprogrammer og Det europæiske Råds beslutninger.

Konventet, der kommer med oplæg til en forfatningstraktat for EU, tager i den kommende tid fat på ændringerne af EU's institutioner.

Magten kommer hverken fra Gud eller Prodi

Hvor ligger magten i EU efter en kommende forfatningstraktat? Spørgsmålet var til debat, da EU-Konventet om Europas fremtid holdt et ekstra møde i Bruxelles onsdag.

Konventets viceformand Amato, der er tidligere italiensk premierminister, erkendte efter mødet, at der var delte meningen. Men han slog samtidig fast, at det er stater, der bestemmer i EU.

- Magten kommer hverken fra Gud eller Prodi (EU-Kommissionens formand). Den kommer fra medlemsstaterne, sagde Amato.

Det britiske regerings repræsentant, tidligere Europa-minister Peter Hain, stod under mødet på samme synspunkt. Og han fandt, at dermed så skulle nationale love også stå over love fra EU.

Men så langt ville Amato ikke gå. -Hvis stater overdrager kompetence til EU, så er det kun naturligt, at regler, der kommer ud af det, træder forud for staternes egne love, sagde Amato. Konventet er løbet ind i problemer med en lang række tilsvarende mere principiel-

le spørgsmål under debatten og de udspil til en forfatningstraktet, Konventets præsidium hidtil er spillet ud med.

Amato sagde på et pressemøde efter Konventets debat, at ingen paragraf endnu er skrevet færdig.

Magten følger pengene

Aktionærerne og ikke ansatte bestemmer, om virksomheder købes op, mener EU-kommissær Frits Bolkestein før afgørende slag om regler for overtagelser af virksomheder. Reglerne berører også stemmeret på aktier

Skal ledere og ansatte blot se på, at deres virksomhed købes op af kapitalstærke kræfter, omlægges og i værste fald slægtes? Eller har ledelsen selv eller sammen med de ansatte mulighed for at hindre, at deres virksomhed bliver udsat for en fjendtlig overtagelse?

Den hollandske EU-kommissær Frits Bolkestein er vildt uenig med den hollandske socialist i Europa-Parlamentet Ieke van den Burg, der skriver betænkning i parlamentet om regler for opkøb af virksomheder. EU-parlamentarikerne mener, at de ansatte og ledelsen må kunne gøre noget, hvis de ser, at deres virksomhed er truet af opkøb. Men det synspunkt forstår Bolkestein ikke. For det er hverken de ansattes eller ledelsens virksomhed.

- Det er ejerne og ikke direktørerne, der bestemmer. Det er aktionærernes virksomhed, sagde Frits Bolkestein efter et møde for EU-landenes erhvervs- og industriministre mandag i Bruxelles, hvor et forslag til et direktiv om særlige overtagelsestilbud var til debat.

Forslaget har været diskuteret i 13 år i forskellige udgaver. Det skulle sikre, at det blev lettere for virksomheder at slutte

sig sammen gennem opkøb. Men forslaget skulle også sikre, at opkøbere ikke kun købte lige det antal aktier, der var nok til at sidde på magten. De små aktionærers interesser skulle også sikres.

Europa-Parlamentet så imidlertid også på de ansattes interesser. Et stort flertal ønskede, at opkøberne skulle angive, hvad deres planer var med virksomheden og også, om det fik følger for job og arbejdsforhold. De ansatte skulle informeres og høres. Og så skulle virksomheden have ret til at forsvare sig mod opkøb, uden aktionærerne fik det afgørende ord.

Virksomheders forsvar

For to år siden blev ministrene og EU-parlamentarikerne enige om et kompromis i et særligt forligsudvalg. Forliget faldt imidlertid i det samlede Europa-Parlament, da 273 stemte for forliget og også 273 imod. Parlamentarikerne mente, at forliget tjente aktionærernes interesser og ikke i tilstrækkelig grad de ansattes. Siden er Kommissionen kommet med et nyt forslag, der er meget lig det forlig, der faldt. Men forslaget lægger i højere grad vægt på, at de ansatte får oplysninger og muligheder for at udtale sig,

Men det er stadig aktionærene, der afgør, om virksomheden forsvarer sig mod opkøb for eksempel ved at udstede endnu flere aktier.

Europa-Parlamentet lægger op til, at de enkelte lande selv afgør, om virksomhedens ledelse og ansatte for eksempel har det sidste ord i særlige virksomhedsråd, som det er tilfældet i større, tyske virksomheder.

Den ordning kæmper de tyske politikere og fagbevægelse for at bevare. Men tyskerne vil samtidig af med ordninger, som gør det svært at købe virksomheder op. Det er for eksempel ordninger, hvor nogle aktier giver flere stemmer end andre, eller der overhovedet ikke er stemmeret på særlige aktier som B-aktier.

Kommissionen vil af med ordningerne, så nogle få aktionærer ikke blokerer for et opkøb, fordi deres aktier tæller mere. Tyskland, Holland og Storbritannien vil af med alle ordninger, mens de skandinaviske lande ønsker at bevare ordninger med B-aktier, som er almindelige også i Danmark.

Juridiske eksperter har skrevet en rapport til Europa-Parlamentet om problemet. Professorerne anbefaler, at A- og B-aktier bliver omfattet af nye regler, så B-aktier ikke er værdiløse i afstemninger. Kommissær Frits Bolkestein sagde tirsdag i Bruxelles, at han var indstillet på et kompromis, når ministrene, parlamentet og Kommissionen i den kommende tid forsøger at indgå en aftale.

Tysk fagbevægelse advarer mod USA i sager om aktieopkøb

Svært at overtage amerikanske firmaer, så pas på med at gøre det let i Europa alene, advarer det tyske LO, DGB

Svenske SAAB-fabrikker blev købt af General Motors. Volvo røg til Ford. De tyske VW-fabrikker kan gå samme vej, hvis EU bare åbner for frie opkøb, uden den øvrige verden og ikke mindst USA følger med, frygter den tyske fagbevægelse.

I et papir fra DGB om et EU-forslag til regler for aktieopkøb hedder det, at der også må indgås fælles spilleregler med USA.

- Europæiske firmaer må ikke sættes i en sådan ugunstig situation, at de amerikanske firmaer har let ved at overtage europæiske, men at det modsatte er så godt som umuligt, hedder det i papiret fra DGB.

Papiret påpeger, at amerikanske firmaer har en række muligheder for at undgå at komme på fremmede hænder. Reglerne for forsvarsmekanismer er forskellige i de enkelte stater, men fæller er, at direktionerne har langt friere hænder end de europæiske får efter EU's udspil. DGB ønsker, at EU ikke griber ind i nationale ordninger, hvor ledelsen på virksomheden har mulighed for at forsvare firmaet mod opkøb af aktier i et omfang, så virksomheden kommer på nye hænder. Ellers bliver det for let at overtage europæiske firmaer, mener den tyske fagbevægelse.

Europa-Parlamentet arbejder også på forslag, der giver de enkelte lande ret til at have egne regler.

Den hollandske socialist Ieke van den Burg, der skriver betænkning for parlamentet, påpeger, at nærhedsprincippet her bør gælde. Den europæiske fagbevægelse, EFS, deler synspunktet.

Kommissionen opgiver jagt på VW

Sikre biler er godt, men bilfabrikker må ikke føle sig for sikre, mener EU-kommissær, men fik ikke støtte til angreb på VW-fabrikkernes ejere

Lever de tyske VW-fabrikker trygt og godt i Wolfsburg uden frygt for at blive overtaget? EU-kommissær Frits Bolkestein mener ja. Men han fik ikke støtte fra nok af sine kolleger i Kommissionen, da han onsdag forsøgte at få flertal til at forfølge VW's ejerforhold. Sagen drejer sig om hele VW-fabrikkernes historie gennem næsten 40 år. Fabrikken betyder næsten alt for området nær Wolfsburg, og delstaten Niedersachsen kan eje op til 20 procent af aktierne i bilkoncernen.

Det er nok til at sikre, at virksomheden ikke bliver overtaget af andre koncerner, mener Bolkestein, der forsvarer, at kapital kan bevæge sig frit.

Konflikten mellem Kommissionen og

VW-fabrikkerne er højspændt. Frits Bolkestein var i Tyskland i midten af februar for at diskutere problemet med kansler Gerhard Schröder. Diskussionen løber langt ind i sagen om direktivet om overtagestilbud, hvor Tyskland nu kæmper mod alle former for særlige aktierettigheder.

Det stemmer ikke overens med, at Tyskland selv forsvarer en koncern som VW, lyder det fra den anden side af bordet. I Kommissionen var ud over de to tyske kommissærer og formanden Romano Prodi og flere andre kommissærer imod at tage det første retlige skridt mod Tyskland. Men Kommissionen tager sagen op igen om to uger, hedder det i Bruxelles.

Firmaopkøb er mere strategi end god økonomi

De opkøb og fusioner, en række virksomheder i USA og Europa har oplevet siden midten af 90'erne, har langt fra alle været en succes. Betydelige underskud i to- og trecifrede milliardbeløb, som i dag opleves i tele- og underholdningsindustrien, er ikke enestående nederlag. Og de skyldes ikke kun økonomiske fiaskoer. Reelt lig-

ger der mere strategi for virksomhedernes videre liv end sund økonomi bag beslutningerne om sammenlægninger, fremgår det af en række analyser.

Professor Hans Schenk fra Tilburg University i Holland siger på baggrund af flere analyser, at det overraskende er, at der hverken er kommet større overskud eller bedre produktivitet ud af sam-

menlægningerne.

Forskningen og udviklingen går ned i de fleste industrier undtagen i den kemiske, og for de små fornyende virksomheder har sammenlægninger oftest haft en dramatisk, negativ effekt, som det tager tid at overvinde.

Hans Schenk afviser dem, der finder, at fiaskoerne blot skyldes nogle få, overmodige ledere, og at nogle blot forsøger at øge aktiernes værdi og spekulerer i det. En af teorierne er derimod, at sammenlægningerne sker for at skabe nogle giganter, der lever mageligt uden al for irriterende konkurrence.

Den strategiske mulighed er økonomisk skadelig, mener Hans Schenk, der er en flittigt citeret forsker, når Europa-Parlamentets beskæftigelsesudvalg diskuterer et direktivet om overtagelsestilbud

eller regler for virksomhedssammenlægninger.

Men sammenlægningerne koster også hoveder. 32 procent af de administrerende direktører og økonomidirektører, der har foretaget sammenlægninger, er ifølge en undersøgelse af KPMG Consulting mistet deres job.

Den undersøgelse viser, at aktionærer rent faktisk også taber på sammenlægningerne. Det var tilfældet i flertallet af de 500 største sammenlægninger over landegrænser. De sammenlægninger, der fandt sted mellem 1996 og 1998, har stadig problemer med at få alt på plads i det nye firma, lyder en af konklusionerne.

Fra midten af halvfemserne er der årligt lagt virksomheder sammen for over 7.500 milliarder kroner i USA og Vesteuropa.

EU-Orientering udgives af LO-Kontoret i Bruxelles.

Adresse: LO-DK-office, Bld. du Roi Albert II, 5/24

B-1210 Bruxelles. tel. 00-32-2-2040690 - fax: 00-32-2-2035657

Redaktion: Peder Munch